

Monumentnummer*: 512201

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 22 januari 2007
Kadaster deel/nr 82684/58

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Leusden	Leusden	Utrecht

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Leusden	K			203

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 1:

HOOFDGEBOUW. Onderkelderd rode bakstenen, grotendeels gestuct hoofdgebouw in oorsprong daterend uit de 17de eeuw of eerder. In 1807 is het huis door de toenmalige eigenaar mr. Willem Hendrik de Beaufort verbouwd tot een middenstuk met twee zijvleugels in neoclassicistische stijl, zoals thans nog aanwezig. Door het toen geldende bouwverbod van overheidswege konden voor deze verbouwing geen nieuwe bouwmaterialen aangevoerd worden, zodat De Beaufort genoodzaakt was het oude huis zoveel mogelijk te sparen en verder gebruik te maken van oude bouwmaterialen waarvoor deze een buitenplaats aan de Vecht liet afbreken om de benodigde bouwkundige onderdelen, zoals deuren, dorpels en kozijnen te verkrijgen. Deze omstandigheid verklaart de eigenaardige verhouding van het middenstuk ten aanzien van de zijvleugels. Aan het einde van de 19de eeuw is het huis ingrijpend verbouwd en met een toren en eenlaagse aanbouw tegen de zuidgevel uitgebreid (zie foto uit ca.1910). In 1949 is het pand door architect ir. G. Pothoven nogmaals verbouwd, waarbij de aanbouw met een verdieping is verhoogd en de gietijzeren wintertuin aan de achterzijde is vervangen door een serre. Het huidige rechthoekige gebouw bestaat uit een bakstenen middenstuk van drie bouwlagen geflankeerd door gestucte zijvleugels van twee bouwlagen onder een met blauwe Oud-Hollandse pannen gedekt afgeplat schilddak. Aansluitend tegen de zuidgevel staat een op vierkante grondslag opgetrokken, gewitte toren (trappenhuis) van drie bouwlagen onder een met driehoekige leien in maasdekking gedekt vierzijdig puntdak bekroond door een vergulde windvaan. Tegen de toren staat een rechthoekige gestucte en gewitte aanbouw van twee bouwlagen onder een met gesmoorde Hollandse pannen gedekt afgeplat schilddak. Het middengedeelte en de vleugels staan op een hardstenen voet, die aan de zij- en achtergevel in een gestucte voet met speklagen en in de aanbouw in een gestucte voet overgaat. De voorgevel heeft ter hoogte van de verdieping een hardstenen kordonlijst, het huis wordt door een kroonlijst afgesloten. De ingangspartij is gelegen aan de voor(west)zijde van het huis in de centrale

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

travee van het middengedeelte, die hoger is opgetrokken dan de zijtraveeën en wordt afgesloten door een brede kroonlijst waarboven een cirkelvormig kuifstuk met wangen. Aan een hardstenen bordes van twee treden bevindt zich een dubbele houten toegangsdeur met paneelvakken en een getoogd enkelruits bovenlicht met aan weerszijden een langgerekt venster met enkelruits bovenlicht en paneelvak aan de onderzijde. De vensters en deur zijn gevat in een pilasterstelling die onderdeel uitmaakt van gestuct lijstwerk, waarmee de ingangspartij en de centrale travee van het middengedeelte een extra accent krijgen. De vier pilasters worden bekroond door voluutvormige consoles, die een houten rechthoekig balkon met een balustrade van balustervormige spijlen ondersteunen. Op de verdieping een ensemble van twee balkondeuren met tweeruitsindeling en enkelruitsbovenlicht, dat door lijstwerk wordt omgeven en door een timpaan wordt bekroond. Erboven ter hoogte van de tweede verdieping zijn twee gekoppelde omlijste mezzaninovensters. In de zijtraveeën bevinden zich eveneens omlijste vensters: begane gronds een T-venster, op de verdieping een vierruitsvenster bekroond door een timpaan en op de tweede verdieping een mezzaninovenster. Onder enkele vensters op de begane grond een horizontaal diefijzer. De twee-assige zijvleugels vertonen aan de voorzijde twee tot de voet doorgetrokken zesruitsvenster met halfronde bovenlichten voorzien van spaakroeden gevat in een rechthoekige omlijsting met kroonlijst, op de verdieping twee zesruitsvensters met persiennes eveneens gevat in een omlijsting met kroonlijst en een halfronde tweeruits dakkapel. In de ten aanzien van de zijvleugel iets terugliggende toren een door een hardstenen bordes van twee treden voorafgegane smalle dubbele zesruitsdeur met halfronde tweeruits bovenlicht. De bordestrap wordt aan weerszijden door een rechte met hardsteen beklede sokkel begrensd en is van een glazen luifel voorzien. Op de eerste verdieping twee door omlijsting aangekoppelde hoge enkelruitsvensters met rondboog bovenlicht, in de tweede verdieping, die met leien is bekleed, een keperboogvormig vierruitsvenster. De torenkap vertoont aan deze zijde een klein driehoekig, licht naar voren zwenkende dakkapel met spitsboogruitvenster. Aansluitend de aanbouw, waarvan het gevelvlak iets naar voren springt en waarin zich één travee van een slank tweeruitsvenster met halfronde bovenlicht en een halfronde tweeruitsvenster bevindt. De voorgevel heeft op de begane grond rechts een vierruitsvenster met halfronde bovenlicht voorzien van spaakroeden gevat in een rechthoekige omlijsting en op de verdieping twee zesruitsvensters. In de rechtergevel een halfronde enkelruitsvenster. In de achtergevel van de aanbouw op de begane grond twee zesruitsvensters met halfronde bovenlichten voorzien van spaakroeden en op de verdieping twee zesruitsvensters. Aansluitend de achtergevel van de toren met een keldervenster met diefijzers en daarboven, het verspringende verloop van het trappenhuis volgend, drie slanke halfronde tweeruitsvensters met diefijzers. De tweede verdieping en de toren kennen hetzelfde aanzicht als de voorzijde. In de hoek van de toren en de vleugel is een houten laat-19de-eeuwse serre staande op een voet waarin een halfronde gietijzeren venster met spaakroeden en onder een met leien gedekt afgeplat schilddak met gebogen schilden. In de serre grote meerruitsvensters met bovenlichten en paneelvakken aan de onderzijde. Rechts van de serre twee souterrainvensters en twee meerruitsvensters met bovenlichten, op de verdieping drie zesruits schuifvensters met persiennes, hierboven twee vierruits dakkapellen. De twee zijvleugels aan weerszijden van het middenstuk kennen een identieke gevelindeling met drie vensterassen opgebouwd uit een souterrainvenster, een zesruitsvenster met halfronde bovenlicht voorzien van spaakroeden, een zesruitsvenster met persiennes en in het dakvlak een halfronde dakkapel. De indeling van het middenstuk met drie traveeën, de afsluiting ervan door een verspringende brede kroonlijst met centraal geplaatst kuifstuk en de omlijsting en indeling van de vensters is identiek aan de voorgevel, alleen de ruitsindeling van de centrale vensterpartij op de verdieping en de opzet van het middenstuk is deels anders van opzet. Op de verdieping een kozijn dubbele enkelruits balkondeur met enkelruits bovenlicht en aan weerszijden een gekoppeld tweeruitsvenster. Een opvallend element vormt het gevelbrede bordes met dubbele kwartcirkelvormige bordestrap en serre met bovengelegen balkon met houten balustrade. Het bordes is voorzien van een balustrade met hardstenen balusters, de trap heeft eenvoudig smeedijzeren leuning. De serre bestaat uit een door Dorische pilasters pilasters in drie velden gedeelde en aan weerszijden door halve Dorische pilasters afgesloten vensterkozijnen; het middelste veld vertoont centraal een dubbele vierruitsdeur. Binnen de serre heeft de achtergevel ter hoogte van de middenrisaliet twee dubbele

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

glazen enkelruitsdeuren met getoogd bovenlicht met aan weerszijden een vierruitsvenster. De zijgevels van de serre (inwendig) zijn bekleed met een vroeg 20ste-eeuwse rots-imitatie van riet bekleed met cement voorzien van planten. In het bordes zijn souterrain vensters en een toegangsdeur. In het INTERIEUR is ondermeer van belang de oorspronkelijke plattegrond met centrale rechthoekige hal met bovenlicht en omgaande balustrade; de aankleding van de eetkamer met houten betimmeringen en wandbespanning met op doek geplakt bedrukt Frans papier - een zogeheten panoramabehangsel - met arcadische landschappen en bloemen; de scheidingswand tussen de eetkamer en de voorkamer met in deze beide kamers een Utrechtse schouw voorzien van een marmeren mantel en een boezem met spiegel die verschuifbaar is, aan weerszijden van de schouw dubbele deuren waarvan de rechter als kast is vormgegeven; de aankleding van de jachtkamer met een gekleurd plafond en een papieren behangsel met hout-imitatie en opgeplakte medaillons waarin jachttaferelen; op de verdieping is in een van de slaapkamers nog een vroeg 19de-eeuwse kachelnis.

Waardering:

HOOFDGEBOUW van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom; - vanwege de typologische ontwikkeling van boerderij met aangebouwde herenkamer naar buitenplaats; - vanwege de architectonische vormgeving in neoclassicistische stijl; - vanwege de gaaf bewaarde interieuronderdelen met name de behangsels in eet- en jachtkamer; - vanwege de vroeg-20ste-eeuwse rotsimitatie in de serre, als bijzonder en zeldzaam element; - vanwege de markante ligging binnen de historische tuin- en parkaanleg; - vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Havezate